

Intyg och utlåtanden inom hälso- och sjukvården

Förändringar sedan föregående version

Ny rutin.

Sammanfattning

Den här riktlinjen innehåller grundläggande information om när intyg ska utfärdas.

Verksamhetschef ansvarar för att det finns fastställda rutiner för intygs utfärdande inom sitt verksamhetsområde.

Innehållsförteckning

Förändringar sedan föregående version	1
Sammanfattning	1
Bakgrund och syfte	1
Förutsättningar	1
Allmänt	2
Roller och ansvar	2
Genomförande.....	3
Uppföljning	4
Källförteckning	4

Bakgrund och syfte

Informationen syftar till att tydliggöra förutsättningar för samt informera om gällande regler för utfärdande av intyg och utlåtanden inom hälso- och sjukvården.

Förutsättningar

Ett intyg innehåller objektiva omständigheter om vården, en redovisning av fakta, till skillnad från ett utlåtande som även kan innehålla bedömningar, analyser och prognoser över den vård som har givits. Den här riktlinjen beskriver allmänna förutsättningar för intygsskrivande. Kort berörs också den allmänna skyldigheten att i offentlig vård utfärda utlåtanden enligt patientsäkerhetslag (2010:659) [1]. Vid intygsskrivande uppmanas till en allmän försiktighet. Den som har att utfärda ett intyg ska alltid ställa sig frågan om det i det enskilda fallet finns lagligt stöd för intyget/utlåtandet.

Allmänt

I patientdatalag (2008:355), 3 kap 16 § [2], anges att den som är skyldig att föra patientjournal även ska, på begäran av patienten, utfärda intyg om vården. Skyldigheten gäller således begäran som kommer från patienten själv. Om patienten inte begär det själv utan begäran kommer genom en annan person, ska det styrkas genom en fullmakt. För minderåriga gäller, i det fall det finns flera vårdnadshavare, att båda vårdnadshavarna tillsammans ska begära ett intyg. I praktiken kan det emellertid i de flesta fall antas att båda föräldrarna är införstådda med begäran om intyg. I tveksamma fall ska medarbetare rådgöra med sin närmaste chef.

Allmänt om skyldigheten att i offentlig vård utfärda utlåtanden

Patientsäkerhetslagen (2010:659) [1] anger i 6 kap. 9 § att läkare som är verksamma inom offentlig sjukvård är skyldiga att bistå länsstyrelse, domstol, åklagarmyndighet eller polismyndighet:

9 § En läkare eller tandläkare som är verksam inom den offentligt bedrivna hälso- och sjukvården är skyldig att, i den omfattning övriga skyldigheter i yrkesutövningen inte hindrar det eller det annars inte finns särskilda skäl mot det, utföra undersökningar och ge utlåtanden över dessa på begäran av länsstyrelse, domstol, åklagarmyndighet, polismyndighet eller överförmyndare. En läkare som är verksam inom den offentligt bedrivna hälso- och sjukvården är på begäran av polisman skyldig att, i den omfattning övriga skyldigheter i yrkesutövningen inte hindrar det eller det annars inte finns särskilda skäl mot det, utföra en undersökning som innebär kroppsbesiktning av någon som är misstänkt för brott som kan ge frihetsstraff. Begränsningen i skyldigheten att utföra undersökningar och ge utlåtanden gäller inte för en läkare som är verksam huvudsakligen inom öppen vård och, när det gäller undersökning och utlåtande om alkoholpåverkan, inte heller för någon annan läkare. I lagen (2005:225) om rättsintyg i anledning av brott finns det särskilda bestämmelser om utlåtanden i vissa fall [3].

Vid begäran från dessa instanser kan således intyg/utlåtande utfärdas utan samtycke från patienten.

Roller och ansvar

Reglering av ansvar för intyg inom en verksamhet preciseras i Socialstyrelsens föreskrift (HSLF-FS 2018:54) om utfärdande av intyg inom hälso- och sjukvården m.m. Regleringen av ansvar finns i 2, 3, 4 och 5 kap [4]. Vårdgivaren, regionen, ansvarar för att det finns ändamålsenliga rutiner för utfärdande av intyg och utlåtanden samt att berörda yrkesutövare fått adekvat utbildning och fortbildning i ämnet. Verksamhetschefen ansvarar bland annat för att det finns fastställda rutiner och fördelning av ansvar inom en verksamhet. Rutiner och ansvarsfördelning ska dokumenteras.

Genomförande

Att utfärda intyg

I Socialstyrelsens föreskrift (HSLF-FS 2018:54) om utfärdande av intyg inom hälso- och sjukvården m.m. anges förutsättningar för att utfärda intyg och utlåtanden [4]. Ett intyg ska vara tydligt utformat och så enkelt som möjligt att förstå för intygspersonen eller för någon annan mottagare av intyget. Innebörden av medicinska eller andra termer som inte kan anses vara allmänt kända ska förklaras. Intyget ska vara fullständigt och entydigt och skrivas med en läslig text och på ett begripligt språk. Om intyget ska användas i domstol eller annat rättsligt sammanhang, ska det särskilt anges i intyget. Intyg som utfärdas på formulär ska undertecknas av intygsutfärdaren.

Intyg ska innehålla uppgifter om de undersökningar, journalhandlingar och andra handlingar samt upplysningar som ligger till grund för den bedömning som intygsutfärdaren gör vid utfärdandet av intyget. Det ska även framgå i vilka avseenden de olika uppgifterna ligger till grund för bedömningen. Intygsutfärdaren ska beakta att intyget kan få en avgörande betydelse i offentliga och enskilda rättsförhållanden och endast uttala sig om förhållanden som hon/han har tillräcklig kännedom om. Det ska tydligt framgå vad som är intygsutfärdarens egna uttalanden och vilka uppgifter som härrör från intygspersonen eller andra.

Intygsutfärdaren ska vara saklig och opartisk vid insamlingen av det material som ska ligga till grund för ett intyg. Ett intyg ska som huvudregel utfärdas efter en undersökning av intygspersonen. Med hänsyn tagen till ett intygs ändamål ska intygsutfärdaren överväga om det enligt någon författning eller av medicinska skäl krävs en undersökning av intygspersonen. Vid utfärdande av intyg, förtydliga gärna att det grundas på tillgänglig information och vari denna information består, för att markera vad som är grunden till bedömningen. Intygsutfärdaren ska informera intygspersonen om de undersökningar, uppgifter och upplysningar som krävs för intyget. Informationen ska uppfylla kraven i kap 5 och 6 i föreskrifterna samt 6 kap i patientsäkerhetslagen (2010:659). Utredningen ska genomföras med respekt för intygspersonens självbestämmande, integritet och värdighet [1]

Intyget ska innehålla uppgifter om:

- Intygets ändamål.
- datum för utfärdandet
- intygspersonens namn
- intygspersonens personnummer, eller, om sådant inte finns, samordningsnummer,

- Intyg utfärdarens namn, kompetens, tjänsteställning/befattning, och kontaktuppgifter i tjänsten.
- kontaktsätt i de fall intygspersonen har undersökts.
- Om det är nödvändigt för intygets ändamål, ska det även innehålla uppgifter om
- intygspersonens adress, och
- hur intygspersonens identitet har styrkts.

Uppföljning

Verksamhetschefen ska fortlöpande följa upp och säkerställa att verksamheten, rutinerna och ansvarsfördelningen uppfyller kvalitets- och säkerhetskraven i HSLF-FS 2018:54 [4]

Källförteckning

1. Patientsäkerhetslag (SFS 2010:659). Svensk författningssamling. www.riksdagen.se under rubrik Dokument & lagar
2. Patientdatalag (SFS 2008:355). Svensk författningssamling www.riksdagen.se under rubrik Dokument & lagar
3. Lagen (SFS 2005:225) om rättsintyg i anledning av brott. Svensk författningssamling www.riksdagen.se under Dokument & lagar
4. Socialstyrelsens föreskrifter om att utfärda intyg i hälso- och sjukvården (HSLF-FS 2018:54). Socialstyrelsens författningssamling www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/regler-ochriktlinjer/foreskrifter-och-allmanna-rad/konsolideradeforeskrifter/201854-om-att-utfarda-intyg-i-halso--och-sjukvarden

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Skaraborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Karolina Breitholtz, (karbr28),
Utvecklingsledare

Granskad av: Annette Treng Jarlshammar, (anntr2),
Utvecklingschef

Godkänd av: Magnus Olsson, (magol1), Chefläkare

Dokument-ID: SKAS9731-1293598546-64

Version: 2.0

Giltig från: 2026-05-06

Giltig till: 2026-12-06